

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ПОТЕНЦІАЛ І РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *07 «Управління та адміністрування»*

Код та найменування спеціальності *076 «Підприємництво та торгівля»*

Освітньо-професійна програма *Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі*

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності 076 Підприємництво та торгівля галузі знань 07
Управління та адміністрування

«08» 10 2024 р. протокол № 2.

Реєстраційний номер в Навчальному відділі

К 11-12 / 2024-25

1. Загальна інформація

Кафедра: Торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом
Викладач: Шалений Володимир Анатолійович, доцент кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом, кандидат економічних наук

Профайл **Контакти:**
e-mail: shalenyu_tz@ukr.net
(048) 712-41-43

Освітній компонент викладається на IV курсі у VII семестрі здобувачів денної та заочної форми навчання

Кількість: кредитів: 3,0; годин - 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	32	16	16
заочна	16	8	8
Самостійна робота, годин	Денна – 58		Заочна – 74

Розклад занять

2. Анотація освітнього компоненту

Програма дисципліни "Економічна стабільність підприємства" спрямована на формування у студентів комплексу знань та практичних навичок щодо оцінки та ефективного використання потенціалу підприємства для забезпечення його конкурентоспроможності та сталого розвитку. Курс охоплює основні види потенціалу – виробничий, кадровий, інноваційний, фінансовий, – а також сучасні методи їх аналізу, оцінки та нарощування. Дисципліна акцентує увагу на виявленні внутрішніх і зовнішніх резервів для розвитку, стратегічному плануванні та інструментах контролю за досягненням поставлених цілей. Курс орієнтований на інтеграцію теоретичних знань і практичних навичок для підготовки студентів до роботи в умовах сучасної динаміки ринкового середовища.

Знання та практичні навички, які набуваються в процесі вивчення дисципліни, потрібні здобувачам як для виконання кваліфікаційної роботи, так і в практичній діяльності у сфері підприємництва.

Освітній компонент «Економічна стабільність підприємства» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонентів «Економіка підприємництва», «Організація виробництва», «Менеджмент», «Бізнес-планування», «Діагностика внутрішнього стану підприємства».

3. Мета освітнього компоненту

Мета дисципліни «Потенціал і розвиток підприємства» є формування у студентів системного розуміння теоретичних засад та практичних навичок оцінки й управління потенціалом підприємства, що забезпечує його сталий розвиток, конкурентоспроможність та адаптивність до змінного ринкового середовища.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Інтелектуальний бізнес» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в *Стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 "Підприємництво та торгівля"* та

освітньо-професійної програми "Підприємництво і торгівля, товаровзнавство та експертиза в митній справі" підготовки бакалавра.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької та торговельної діяльності.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур.

СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких та торговельних структур.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва та торгівлі з урахуванням ризиків.

Програмні результати навчання:

1. Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки, вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.

6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

11. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері підприємництва і торгівлі, необхідні для подальшого використання на практиці.

12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких та торговельних структур.

14. Застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій та торговельній діяльності.

20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких і торговельних структур з урахуванням ризиків.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних занять

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. «Оцінка та внутрішні чинники потенціалу підприємства»			
1	Поняття та види потенціалу підприємства. Розгляд поняття "потенціал підприємства" та його ключових характеристик. Огляд основних видів потенціалу: виробничого, кадрового, фінансового, інноваційного та інтелектуального. Фактори, що визначають потенціал підприємства.	2	1
2	Методи оцінки потенціалу підприємства. Основні методи аналізу та оцінки потенціалу: кількісні та якісні підходи. Розгляд	2	1

	показників для оцінки різних видів потенціалу. Оцінка поточного стану підприємства на прикладі окремих показників.		
3	Виробничий потенціал підприємства. Структура виробничого потенціалу та його компоненти. Методи розрахунку показників виробничої потужності. Вплив виробничих ресурсів і технологій на зростання підприємства.	2	1
4	Кадровий потенціал і управління розвитком персоналу. Значення кадрового потенціалу для розвитку підприємства. Методи підвищення кваліфікації та мотивації персоналу. Вплив кадрового складу та професійного розвитку на загальний потенціал підприємства.	2	1
Змістовний модуль 2. «Інновації, фінансовий потенціал та стратегічний розвиток підприємства»			
5	Інноваційний потенціал підприємства. Роль інноваційного потенціалу в розвитку підприємства. Методи стимулювання інноваційної діяльності. Вплив інновацій на конкурентоспроможність та адаптивність підприємства до ринкових змін	2	1
6	Фінансовий потенціал та інвестиційні можливості підприємства. Оцінка фінансового потенціалу як основи для розвитку. Аналіз інвестиційних ресурсів підприємства та їхнього впливу на фінансову стабільність. Використання фінансових інструментів для розширення можливостей розвитку.	2	1
7	Стратегічне планування розвитку підприємства. Визначення стратегічних цілей розвитку підприємства. Розробка та реалізація стратегічних планів для підвищення потенціалу. Огляд сучасних підходів до бізнес-планування як інструменту реалізації стратегій.	2	1
8	Моніторинг і контроль реалізації потенціалу підприємства. Інструменти моніторингу та контролю за використанням потенціалу. Методи оцінки результативності реалізованих планів. Розробка системи показників для оцінки ефективності розвитку підприємства.	2	1
Разом за ОК:		<u>16</u>	8

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Оцінка виробничого потенціалу підприємства. Оцінка виробничих потужностей підприємства за допомогою методів розрахунку завантаження потужностей і продуктивності. Практична задача передбачає аналіз реальних виробничих показників та побудову пропозицій для оптимізації використання виробничого потенціалу.	2	1
2	Аналіз кадрового потенціалу та розробка програми розвитку персоналу. Визначення ключових показників кадрового потенціалу підприємства, включаючи кваліфікацію, компетенції та мотиваційні фактори. Завдання – розробити план підвищення кваліфікації та мотивації співробітників.	2	1
3	Методи оцінки загального потенціалу підприємства. Практичне застосування різних методів для оцінки потенціалу, таких як SWOT-аналіз, PEST-аналіз. Студенти оцінять внутрішні та зовнішні можливості підприємства та розроблять рекомендації для підвищення його стійкості..	2	1
4	Аналіз інноваційного потенціалу підприємства. Оцінка готовності	2	1

	підприємства до впровадження інновацій та визначення основних бар'єрів і можливостей для інноваційного розвитку. Студенти розробляють концепцію інноваційного проєкту, який сприятиме зростанню підприємства.		
5	Оцінка фінансового потенціалу та інвестиційної привабливості. Аналіз фінансових показників підприємства, зокрема рентабельності, ліквідності та платоспроможності, для оцінки фінансового потенціалу. Завдання включає визначення можливостей залучення інвестицій і фінансових ресурсів для розвитку.	2	1
6	Розробка стратегічного плану розвитку підприємства Визначення стратегічних цілей підприємства та розробка конкретних кроків для досягнення цих цілей. Студенти складають стратегічний план із врахуванням існуючого потенціалу та можливостей його розвитку.	2	1
Всього за ОК:		16	8

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	8	16
	Тема 1. Поняття та види потенціалу підприємства.	1	2
	Тема 2. Методи оцінки потенціалу підприємства.	1	2
	Тема 3. Виробничий потенціал підприємства.	1	2
	Тема 4. Кадровий потенціал і управління розвитком персоналу.	1	2
	Тема 5. Інноваційний потенціал підприємства.	1	2
	Тема 6. Фінансовий потенціал та інвестиційні можливості підприємства.	1	2
	Тема 7. Стратегічне планування розвитку підприємства.	1	2
2.	Підготовка до практичних занять	10	18
	Тема 1. Оцінка виробничого потенціалу підприємства.	2	3
	Тема 2. Аналіз кадрового потенціалу та розробка програми розвитку персоналу.	1	3
	Тема 3. Методи оцінки загального потенціалу підприємства.	2	3
	Тема 4. Аналіз інноваційного потенціалу підприємства.	2	3
	Тема 5. Оцінка фінансового потенціалу та інвестиційної привабливості.	2	3
	Тема 6. Розробка стратегічного плану розвитку підприємства.	1	3
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	20	20
	Тема 1. Маркетинговий потенціал підприємства та його роль у розвитку. Розгляд поняття маркетингового потенціалу та його складових, включаючи здатність підприємства до вивчення ринку, адаптації до споживчих тенденцій і ефективного просування продукції. Аналіз впливу маркетингового потенціалу на конкурентоспроможність і розширення ринків збуту.	10	10
	Тема 2. Цифровий потенціал підприємства та цифрова трансформація. Дослідження можливостей цифрового розвитку підприємства, включаючи використання інформаційних технологій, автоматизації та цифрових інструментів для підвищення ефективності. Оцінка впливу цифрової трансформації на загальний потенціал і можливості підприємства.	10	10
4	Виконання індивідуальних завдань	20	20
	Всього	58	74

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- письмові контрольні роботи за окремими темами або модульні контрольні роботи;
- тестування знань здобувачів з певних тем
- виконання і захист практичних робіт;
- усне опитування;
- тощо.

Підсумковий контроль – *диференційований залік*.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. «Основи інтелектуального бізнесу та інноваційної економіки»		
Практичні роботи*	15	15
Самостійна робота*	5	5
Індивідуальне завдання	10	10
Модульний контроль	20	20
Всього за змістовний модуль 1	50	50
Змістовний модуль 2. «Фінансові аспекти, ринкові умови та перспективи		
Практичні роботи*	15	15
Самостійна робота*	5	5
Індивідуальне завдання	10	10
Модульний контроль	20	20
Всього за змістовний модуль 2	50	50
Всього	100	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перерахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Модульний контроль

16-20 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
11-15 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	добре
6-10 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-5 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, вміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Практичні роботи (оцінювання однієї роботи)

5 балів	Практична робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
4 бали	Практична робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
3 бали	Практична робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2 бали	Практична робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-1 бал	Практична робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Індивідуальне завдання

9-10 балів	Індивідуальне завдання виконане та вчасно захищене, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
7-8 балів	Індивідуальне завдання виконане та вчасно захищене, при відповіді допущені помилки	дуже добре
5-6 балів	Індивідуальне завдання виконане, допущені помилки	добре
3-4 балів	Індивідуальне завдання виконане, допущені грубі помилки	достатньо
0-2 балів	Індивідуальне завдання не виконане або повністю не відповідає вимогам	незадовільно

Самостійна робота (оцінювання)

5 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
4 бали	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
3 бали	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2 бали	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-1 бал	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод, мозговий штурм, проєктний метод), тренінг, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань.

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними звітами, складання скетчів за темами лекцій, реферування (конспектування)

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Прикладний бізнес-аналіз та моделювання [Електронний ресурс]: підручник / Л. В. Титенко, С. В. Богдан, Т. М. Паянок та ін.; Держ. податк. ун-т. — Ірпінь, 2023. — 474 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2308675>

2. Методи сучасної теорії управління [Текст]: підручник / А. П. Ладанюк, Н. М. Луцька, В. Д. Кишенько та ін.; Нац. ун-т харч. технологій. — Київ: Ліра-К, 2019. — 368 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT-cn.v.BibRecord.164543>

3. Проєктний аналіз [Електронний ресурс]: навч. посіб. / Н. Й. Басюркіна, С. А. Горбаченко, В. А. Карпов, Р. І. Шевченко-Переполькіна; за ред. В. А. Карпова; Одес. нац. екон. ун-т. — Київ, 2019. — Електрон. текст. дані: 320 с. — Бібліогр.: с. 314-319.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1751534>

4. Ефективність використання інноваційно-інвестиційного потенціалу продовольчого бізнесу [Текст]: монографія / Н. Й. Басюркіна, Н. С. Белали, Т. В. Бордун та ін.; за ред. Ю. О. Бровкіної; Одес. нац. акад. харч. технологій. — Одеса: ОНАХТ, 2020. — 151 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1308248>

5. Трансформації вітчизняного підприємництва в умовах ризиків і загроз сьогодення [Текст]: монографія / Н. Й. Басюркіна, О. О. Богданов, А. В. Гріщенко та ін.; за ред. Н. Й. Басюркіної; Одес. нац. технол. ун-т. — Івано-Франківськ, 2023. — 467 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2134210>

6. Людський потенціал підприємницької діяльності [Електронний ресурс] = Human potential of entrepreneurial activity: навч. посіб. / В. П. Мікловда, Н. Ю. Кубіній, Л. Юрковичова та ін.; за заг. ред. Н. Ю. Кубіній; Ужгород. нац. ун-т. — Ужгород, 2021. — 172 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2056302>

7. Фінансовий потенціал організації виробництва [Електронний ресурс]: навч. посіб. / Н. А. Іщенко. — Кропивницький: Ексклюзив-Систем, 2021. — 131 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2277117>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#) [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#) [вимог ISO 9001:2015](#) та [роботодавців](#).

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Володимир ШАЛЕНИЙ

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом

Протокол від « 07 » 10 2024 р. № 2

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/

Наталія БАСЮРКІНА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП «Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі» д.т.н., професор,
професор кафедри торговельного підприємництва,
товарознавства та управління бізнесом

/ПІДПИСАНО/

Яків ВЕРХІВКЕР